

Strasbourg, 23.10.2012
COM(2012) 629 final

Vol. 1/2

SPOROČILO KOMISIJE

**EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-
SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Delovni program Komisije za leto 2013

Za glavni cilj si je v tem času treba zadati izhod iz gospodarske krize in ponovno vzpostavitev rasti v Evropski uniji. Za sedanjo generacijo Evropejcev je to najpomembnejša naloga. Prizadevati si je treba, da bo Evropa lahko konkurenčna v svetovnem gospodarstvu, pri čemer bo njeno preoblikovanje prispevalo k temu, da bo lahko izkoristila priložnosti, ki se bodo ponujale v prihodnosti. Treba je ustvariti stabilno makroekonomsko okolje, ki bo temeljilo na pravi gospodarski in monetarni uniji. V gospodarstvu je treba uvesti velike spremembe, da bo mogoče izkoristiti mnoge prednosti, ki jih Evropa lahko unovči in tako ohrani svoj položaj v gospodarstvu jutrišnjega dne, ki ga bodo zaznamovale pomembne inovacije in visoka usposobljenost. To pa zahteva spremembe poslovnega okolja na enotnem trgu ter izkoristek ogromen potenciala evropskih omrežij in revolucije v informacijski tehnologiji. Potrebne so nove spretnosti in pomoč tistim, ki so dandanes izključeni iz trga dela, da bodo lahko prispevali svoje. Pri uresnitvi tega cilja pa je treba ravnati v skladu s potrebami po učinkoviti rabi virov ter izkoristiti priložnosti, ki jih učinkovita raba virov ponuja. To so dolgoročni izzivi, ki zahtevajo skupna prizadevanja vseh družbenih krogov, vendar prispevek Evropske unije predstavlja nepogrešljiv predpogoj za uspeh.

Zato je predsednik v svojem govoru o stanju v Uniji pozval k novemu razmišljanju za Evropo – da se preučijo posledice vseh izzivov, s katerimi se srečujemo in ki spreminjajo temelje našega sveta. Brez reform ne more biti rasti, z izzivi pa se bomo lahko soočili le, če si bomo za izboljšanje prizadevali skupaj. Govor o stanju v Uniji je predstavil ambiciozne ideje o dolgoročnem preoblikovanju Evropske unije, trdne in prave ekonomske unije, ki temelji na politični uniji. To vizijo je treba v prakso prenesti s konkretnimi ukrepi, če naj bi z njo reševali dolgotrajno krizo, ki še naprej ogroža Evropo, zlasti pa euroobmočje.

Delovni program za leto 2013 določa dolgoročno vizijo, kakšna naj bi bila podoba Evropske unije z vidika ključnih področij politike ter povzema, česa dandanes primanjkuje, in razlaga, kako se bo Komisija soočala za navedenimi izzivi. Če bo dajala prednost ustreznim pobudam, lahko Evropska unija prispeva k rasti in ustvarjanju novih delovnih mest, s čimer se bo korak za korakom približala svoji dolgoročni viziji.

Komisija je v obravnavo že predložila širok izbor predlogov za krepitev rasti, o katerih zdaj potekajo pogajanja s zakonodajalci. Pravočasno sprejetje in izvajanje teh ukrepov v celoti bi za državljane in vlagatelje pomenila jasen znak zaupanja, kar bi pripomoglo k ponovni oživitvi gospodarske dejavnosti in spodbudilo nujno potrebno ustvarjanje novih delovnih mest. To bi prispevalo k pomembnim dosežkom ukrepanja EU pred volitvami v Evropski parlament junija 2014. Komisija si bo leta 2013 močno prizadevala za izvajanje ukrepov in tako neposredno uresničevala prednosti, ki izhajajo iz delovanja na evropski ravni. Po sprejetju sklepov, ki bodo v zvezi z večletnim finančnim okvirom sprejeti do konca leta 2012, se bo Komisija v letu 2013 osredotočila na dokončno oblikovanje postopkov za hitro izvajanje ukrepov, tudi z uporabo nacionalnih pogajalskih mandatov, s katerimi bo zagotovljeno, da bodo prednostne naloge, ki jih podpira financiranje iz skladov EU, jasno usmerjene v rast in ustvarjanje novih delovnih mest. Ciljna vlaganja ob podpori sodobnega, reformam naklonjenega proračuna Evropske unije lahko odločilno prispevajo k rasti, novim delovnim mestom in konkurenčnosti.

Predlogi iz tega delovnega programa bodo predloženi v letu 2013 in v prvi polovici leta 2014, pri čemer se bo upošteval konec sedanjega zakonodajnega obdobja. V nadaljevanju so izpostavljena nekatera področja ključnega delovanja, iz katerih je razvidno, kako bo Komisija prispevala k zapolnitvi vrzeli med cilji EU in sedanjimi razmerami. Priloga I vsebuje podrobnejši seznam predlogov, ki jih Komisija namerava predložiti v letih 2013/14.

Pravi temelji: na poti do prave ekonomske in monetarne unije

Cilj

Moč Evrope počiva na povezovanju gospodarstev držav članic. Enotni trg in skupna valuta sta gonilo tega povezovanja, celovito odločanje o ekonomski politiki na evropski ravni v okviru evropskega semestra pa zdaj zbližuje gospodarstva držav članic bolj kot kdaj koli prej. Vendar pa je kriza pokazala, da enotni trg za finančne storitve lahko zagotovi finančno stabilnost, gospodarsko rast in nova delovna mesta samo, če ga uravnava močan enoten regulativni in nadzorni organ na ravni EU. Naslednji korak mora vključevati utrjevanje ekonomske in monetarne unije na temeljih brežhibno delujoče bančne in finančne unije.

Česa dandanes primanjkuje?

Prava EMU potrebuje celovit pristop k reševanju iz začaranega kroga čezmerne zadolženosti v zasebnem sektorju, nevzdržnega javnega dolga in šibkosti bančnega sektorja. Evropska unija nima globalnega okvira, ki bi vrzeli v celostni politiki finančnih storitev zapolnil z enotnim nadzornim mehanizmom za banke in enotnim pravilnikom za vse finančne institucije. Izpopolniti in izvesti je treba tudi predloge o učinkovitejših mehanizmih za preprečevanje in odpravo nevzdržnih fiskalnih politik in gospodarskih neravnovesij. Ključnega pomena bo tudi usklajevanje davčnih politik. Kar zadeva vključevanje priporočil v strukturne reforme v Evropski uniji, napredek, ki je bil dosežen v okviru evropskega semestra, tudi še ni uresničil svojega potenciala.

Čeprav še ni izpopolnjeno, je bilo ekonomsko upravljanje na ravni EU že občutno okrepljeno v okviru strategije Evropa 2020, evropskega semestra in izvajanja šesterčeka zakonodajnih aktov. Za nadaljnje izpopolnjevanje ekonomskega upravljanja je nujna sklenitev dogovora o zakonodajnem dvojčku. Komisija bo leta 2013:

- z letnim pregledom rasti začela četrti evropski semester;
- nadalje spremljala načrt za celovito in pravo EMU, ki bo objavljen pred koncem leta 2012;
- predstavila dodatne zakonodajne predloge za nadaljnjo krepitev stabilnosti, preglednosti in varstva potrošnikov v finančnem sektorju (kot so na primer predlogi na področju sistemskih tveganj v povezavi z nebankami in vzporednim bančnim sistemom).

Že sprejeta zakonodaja in zakonodajni predlogi, ki so zdaj v obravnavi, bodo dodatno pripomogli k temeljitemu preoblikovanju finančnega sistema Evropske unije. Dogovor o bančnem nadzoru bo evropski finančni sistem postavil na precej bolj trdne temelje in odločilno prispeval k zaupanju. V letu 2013 se bodo izvajala mnoga specifična pravila iz tega zakonodajnega paketa. Enako velja za kohezijsko politiko, v okviru katere bodo v ospredju nacionalnih in regionalnih programov ključne prednostne naloge na področju ukrepov za krepitev rasti in strukturnih reform, ki so bile izpostavljene med evropskim semestrom, poudarek pa bo na dokončnem oblikovanju nacionalnih mandatov za naslednjo generacijo strukturnih skladov. Komisija bo sprejela tudi ukrepe za boj proti davčnim goljufijam in utaji, vključno s pobudo o davčnih oazah, s čimer bo nacionalnim prizadevanjem za konsolidacijo javnih financ dodala razsežnost na ravni Evropske unije.

Spodbujanje konkurenčnosti z enotnim trgom in industrijsko politiko

Cilj

Trajnostna rast in ustvarjanje novih delovnih mest zahtevata kombinacijo stabilnega makroekonomskega okolja in konkurenčnosti v globalnem gospodarstvu. Evropa ima značilnosti, ki ji lahko zagotovijo konkurenčno prednost v okviru sodobnega socialno-tržnega gospodarstva in pripomorejo k temu, da prevzame vodilno vlogo v novi industrijski revoluciji. Enotni trg in pravično konkurenco je mogoče združiti s ciljno usmerjenimi naložbami ter pravi pristopom k podjetništvu, kar bi omogočilo izkoriščanje priložnosti za rast, ki izhajajo iz novih tehnologij in inovacij.

Česa danes primanjkuje?

Enotni trg se mora tudi v prihodnje prilagajati, da bi podjetja in potrošniki v Evropi brez meja lahko uresničili njegov potencial. Tehnološke spremembe ponujajo izjemne možnosti, vendar morajo te spremembe spremljati novi pristopi na področjih, kot so oddaja javnih naročil, standardi in intelektualna lastnina. Evropska unija potrebuje dolgoročni okvir za energetske in podnebno politiko, ki bo poskrbel, da bodo naložbe in politike usmerjene v konkurenčnost in primerno obravnavo podnebnih sprememb. Evropi primanjkuje inovacij, sooča se z ovirami pri ustvarjanju novih trgov in vlaganju v tehnologije, ki bi spremenile naš način življenja, pa tudi s širšo problematiko, kar zadeva odnos do podjetništva in poslovnega neuspeha. Vzpostaviti bi bilo treba tudi ustrezen pravni okvir za preusmeritev programa Galileo h komercialnim dejavnostim. Položaj se slabša, ker se podjetja soočajo s težavami. Mala in srednja podjetja imajo zaradi krize težave zlasti pri pridobivanju finančnih sredstev, težave pa jim povzročajo tudi nepotrebni stroški upravnih bremen in posledice zastarelega ustroja javnih uprav. Tudi pomanjkljivosti pri izvajanju zavirajo uživanje prednosti enotnega trga.

Nedavno sprejeti Akt za enotni trg II določa dvanajst novih konkretnih prednostnih ukrepov za oživitev enotnega trga s pomočjo štirih glavnih gonil: omrežja, mobilnost, e-gospodarstvo in kohezija¹. Z nadaljnjo obravnavo sporočila o novi industrijski politiki iz leta 2012² bo Komisija ponovno preučila enotni trg za proizvode, ki predstavlja 75 % trgovine znotraj EU. Navedeni ukrepi, v zvezi s katerimi je zdaj hitro treba skleniti dogovor, predstavljajo nadaljevanje prednostnih ukrepov v okviru prve faze Akta za enotni trg³. Komisija si bo v letu 2013 skupaj s sozakonodajalci prizadevala za uresničitev navedenih predlogov ter njihovo celovito in učinkovito izvajanje. Ključni predlogi bodo vključevali:

- pobude za uskladitev pravil in zmanjševanje stroškov z uvedbo enotnega obračuna DDV;
- zakonodajni predlog za obvezno elektronsko izstavljanje računov v zvezi z oddajo javnih naročil, ki bo poenostavil odnose med podjetji in vlado, zmanjšal stroške in služil kot pilotni projekt za druge sektorje;

COM(2012) 573 z dne 3. oktobra 2012.

COM(2012) 582 z dne 10. oktobra 2012.

COM(2011) 206 z dne 13. aprila 2011.

- pobude za posodobitev in poenostavitev pravil za prosti promet proizvodov na enotnem trgu in odkrivanje vrzeli, ki še vedno ovirajo prosti promet proizvodov, pa tudi za krepitev preučevanja standardov, certificiranja in označevanja;
- v okviru programa Obzorje 2020 bodo v letu 2013 predloženi predlogi za oblikovanje in razvoj izbora pomembnih javno-zasebnih partnerstev, kar bi omogočilo kombiniranje zasebnih in javnih naložb s sredstvi iz proračuna EU, katerega cilj bi bilo uveljavljanje skupnega pristopa h ključnim strateškim sektorjem, kot so farmacevtski izdelki, upravljanje zračnega prometa in nanotehnologija, s čimer se zagotovil učinek finančnega vzvoda v višini 9–10 milijard EUR za nova vlaganja;
- pobudo o tehnologijah in inovacijah na področju energetike za zagotovitev trajnostnega, varnega in konkurenčnega energetskega sistema;
- predloge za vrsto pomembnih reform za posodobitev državne pomoči;
- posodobitev pristopa v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, s čimer bi se zagotovila njegova učinkovitost in prijaznost do uporabnika tudi v digitalnem svetu.

Energetska učinkovitost je ključna za konkurenčnost. Komisija bo okrepila svoje sodelovanje z državami članicami pri izvajanju direktive o energetske učinkovitosti, zakonodaji o označevanju z energijskimi nalepkami in o okoljski primernosti izdelkov. Tudi izvajanje strategije za ključne omogočitvene tehnologije bo pomemben vzvod konkurenčnosti. Komisija bo poglobila svoja prizadevanja za pomoč malim in srednjim podjetjem, ki se soočajo s težavami pri pridobivanju financiranja, izvedla pa bo tudi akcijski načrt za podjetništvo. Podpora iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in programa COSME⁴ bo z začetkom leta 2014, ko se začne novo obdobje financiranja, pripravljena za dodeljevanje. Novo načrtovanje programov Evropskega socialnega sklada bo vključevalo tudi poseben poudarek na pridobivanju spretnosti, ki so potrebne za uspešen prehod iz šole v službo in za večjo zaposljivost delovne sile.

Povezovanje z namenom konkurenčnosti: danes gradimo omrežja za jutri

Cilj

Povsem integriran in medsebojno povezan evropski enotni trg, ki zajema telekomunikacije, energetiko in prevoz, je predpogoj za konkurenčnost, nova delovna mesta in rast. Za uresničitev tega cilja je potrebna cenovno sprejemljiva, dostopna, učinkovita in varna omrežna infrastruktura. Pospeševanje e-gospodarstva bo prineslo koristi vsem sektorjem s krepitvijo storilnosti, učinkovitosti in inovacij. Evropa mora imeti najsodobnejša digitalna omrežja, da bi ohranila in okrepila svoj konkurenčni položaj v svetu, da bi lahko obvladala razmah uporabe interneta in izmenjave podatkov ter da bi v celoti izkoristila povečanje učinkovitosti in inovativne storitve, ki jih omogoča pomemben razvoj na svetovnem spletu. Na področju energetike bodo pomembne naložbe v električna omrežja in druga energetska omrežja pripomogle k temu, da bodo zaloge energije bolj varne, trajnostne in konkurenčne. Na področju prevoza bodo povsem integriran enotni trg in učinkovitejša omrežja, ki bodo omogočala enostaven prehod med različnimi načini prevoza, prinesla velike koristi državljanom in podjetjem tudi na mestnih območjih.

Česa danes primanjkuje?

Pristopi na nacionalni ravni in različne ovire zavirajo konkurenčnost ter preprečujejo izkoriščanje omrežij na evropski ravni. Naložbam za podporo projektom, na katerih bo temeljila blaginja v Evropi prihodnosti, niso bile namenjene zadostne spodbude, ovirajo pa jih tudi pomanjkljivosti zakonodajnega okolja. To zavira tudi inovacijski potencial na področjih, kot so pametna omrežja in števcji, pa tudi inteligentni prometni sistem. Pomanjkanje interoperabilnosti povečuje stroške in ovira vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev. Vrzeli v regulativnem okviru zavirajo poslovne naložbe in zmanjšujejo zaupanje potrošnikov na ključnih področjih, kot so plačila. Vrzeli v infrastrukturi povzročajo dodatne stroške in neučinkovito porabo s strani uporabnikov energije, upočasnjujejo posodabljanje v logistiki in preprečujejo celovito izkoriščanje širokopasovnih omrežij.

Da bi se v letih 2013/14 še naprej odpravljale pomanjkljivosti, Komisija predlaga naslednje:

- posodobitev prevoza in logistike v Evropi, kar bi podjetjem pomagalo prihraniti čas in energijo, ter zmanjševanje emisij s predlogi o železniškem prevozu in tovornem prometu, prevozu blaga med pristanišči v Evropski uniji in enotnem evropskem nebu;
- odpravljanje ovir za elektronska plačila;
- podporo naložbam v visokohitrostna omrežja;
- spodbujanje širokopasovne pokritosti in zmogljivosti z zmanjševanjem stroškov za namestitve širokopasovne povezave ter prilagoditvijo pasovne širine brezžičnemu širokopasovnemu dostopu.

Poleg kohezijske politike bo instrument za povezovanje Evrope⁵ eden izmed najbolj prepoznavnih prispevkov Evropske unije k odpravljanju navedenih ovir s spodbujanjem izgradnje infrastrukture. Z letom 2013 bi moral biti instrument vzpostavljen in operativen, sprejete pa bi morale biti ključne odločitve o njegovi ciljni naravnosti. Izdane bi morale biti tudi projektne obveznice, kar bi pripomoglo pritegniti naložbe iz zasebnega sektorja.

Hkrati z navedenim bo potekala konsolidacija uredbe. Bolj si je treba prizadevati tudi za uresničitev pravega evropskega prometnega prostora, kjer veljajo evropska pravila: treba bi bilo prednostno obravnavati predloge o povezovanju v železniškem sektorju in o pospešenem izvajanju projekta enotno evropsko nebo. Na področju energetike je treba izvesti zadnjo fazo liberalizacije za dokončno oblikovanje notranjega energetskega trga do leta 2014, da bo evropska oskrba z energijo v prihodnje trajnostna, konkurenčna in varna. Nov okvir za nacionalne ukrepe v energetske sektorju bo temeljni element za zagotovitev, da bo prišlo do primernih naložb ter da bodo tržne intervencije resnično nujne in sorazmerne.

Rast kot predpogoj za nova delovna mesta: vključevanje in odličnost

Cilj

Socialno-tržno gospodarstvo zaradi svoje zmožnosti, da kombinira rast in vključevanje, predstavlja eno izmed največjih prednosti Evrope. Vendar pa danes evropskemu gospodarstvu in družbi grozi, da bodo resne težave v zvezi z visoko brezposelnostjo, povečano revščino in

tveganjem socialne izključenosti prerasle v strukturne. V pomoč državam članicam pri odkrivanju kakršne koli možnosti za pomoč ljudem pri iskanju zaposlitve je treba vključiti razsežnost Evropske unije ter preučiti neugodno razmerje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. Izhodišče bi morala biti aktivna politika zaposlovanja, ki ljudem pomaga, da pridobijo prave spretnosti za zaposlitev, in v celoti izkorišča potencial mobilnosti. Zadati bi si bilo treba odkrivanje inovativnih načinov za povečevanje stopnje izobrazbe in udeležbe na trgu dela. Potrebne so primerne in vzdržne socialne politike ter dostopnejše socialne storitve za spodbujanje socialnega vključevanja in vstopanja na trg dela. Potencial ključnih sektorjev rasti za ustvarjanje novih delovnih mest, kot so zeleno gospodarstvo, IKT ter sektor zdravstva in socialnega varstva, je treba v celoti izkoristiti. Evropski trgi dela morajo biti vključujoči, kar pomeni zaposlovanje oseb vseh starosti, ne glede na stopnjo kvalifikacij, da bi ohranili delovno silo glede na dolgoročnejšo perspektivo starajoče se družbe.

Česa danes primanjkuje?

Javnim službam za zaposlovanje in delodajalcem stopnja brezposelnosti, zlasti med mladimi osebami, predstavlja velik izziv. Povečanje stopenj zaposljivosti je ključnega pomena za oživitev rasti, pri čemer je treba upoštevati tudi ranljive skupine. Potencial za ustvarjanje novih delovnih mest v sektorjih, kot so zeleno gospodarstvo, IKT, in zdravstvo, ni v celoti izkoriščen. Sistemi izobraževanja in usposabljanja ne dohajajo sprememb na trgu dela – rezultat tega so primanjkljaji na ključnih področjih, kot so znanost, matematika in digitalna pismenost. Visokošolsko izobraževanje ni dovolj povezano z raziskavami in inovacijskimi dejavnostmi ter le počasi krepi zmožnosti na področjih, kot je IKT, kar kaže na pomanjkanje internacionalizacije in k temu pomanjkanju tudi prispeva. Vseživljenjsko učenje je še vedno v povojih, javna politika in poslovne prakse pa ne kažejo potrebe po tem, da bi starejši delavci podaljšali svojo poklicno pot. Delo na črno predstavlja dodaten izziv. Socialno varstvo in socialne naložbe bi morale biti učinkovitejše. Pripadniki ranljivih skupin spoznavajo, da je zlasti težko vstopiti ali se vrniti na trg dela. Potencial, ki bi ga imela mobilnost delovne sile pri zapolnjevanju vrzeli, pa zavirajo težave pri priznavanju kvalifikacij, dokumentacije in spretnosti po državah članicah.

Podpora politikam držav članic za zaposlovanje in ustvarjanje delovnih mest je ena izmed najpomembnejših prednostnih nalog evropskega semestra. Komisija bo v letu 2013 nadaljevala dejavno sodelovanje z državami članicami in socialnimi partnerji, zlasti v okviru jamstva za mlade in pobud za pripravništvo, ki bodo predstavljene proti koncu letošnje jeseni. Da bi se v letih 2013/14 še naprej odpravljale pomanjkljivosti, Komisija predlaga naslednje:

- pomoč za povečanje uspešnosti javnih služb za zaposlovanje in mreženje med nacionalnimi agencijami za zaposlovanje;
- usmerjanje socialnih naložb v vključujočo rast na podlagi smernic za reforme politike, kakor so opredeljene v okviru evropskega semestra, ki ima podporo skladov EU, kot je Evropski socialni sklad;
- razširitev prizadevanj za internacionalizacijo v visokošolskem izobraževanju, da bodo Evropejci pripravljeni na čedalje bolj globaliziran, odprt in konkurenčen trg dela;
- vzpostavitev pravega okvira za institucije, ki obravnavajo poklicne pokojnine.

Zaradi ovir na področju mobilnosti ostajajo glavne prednosti enotnega trga neizkoriščene. Sprejetje in izvajanje spremenjene direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij⁶ bo pomemben korak za odpiranje poklicev. Tudi v prihodnje bi bilo treba pregledovati in zmanjševati nepotrebne omejitve v zvezi z zakonsko urejenimi poklici, na podlagi katerih so strokovnjakom omejene možnosti za delo v drugih državah članicah.

Priprava programov nove generacije v okviru Evropskega socialnega sklada bo prevladujoči cilj v letu 2013. Tako bo zagotovljena najhitrejša in najučinkovitejša podpora posodabljanju politik trga dela in politik socialnega vključevanja, kar bo okrepilo izobraževanje in sisteme vseživljenjskega učenja, s čimer bo skupinam, kot so mladi in dolgotrajno brezposelni, zagotovljena pravica do pridobitve spretnosti, ki jih bodo zahtevala delovna mesta prihodnosti. K navedenim ciljem bo prispeval širok izbor programov EU, vključno z Evropskim skladom za regionalni razvoj, Obzorjem 2020 in Erasmusom za vse.

Uporaba evropskih virov za večjo konkurenčnost

Cilj

Konkurenčnost, ki jo ustvarjamo danes, mora biti primerna tudi za prihodnost. Gospodarstvo EU še ni povsem uresničilo potenciala, kar zadeva večjo inovativnost, storilnost in konkurenčnost ob manjši porabi virov in zmanjševanju okoljske škode. Treba bi bilo ustvariti manj odpadkov, pri čemer pa bi jih bilo treba več ponovno uporabiti in reciklirati v skladu s prakso najuspešnejših držav članic na tem področju. Večja učinkovitost rabe virov bi prispevala k rasti, novim delovnim mestom in okrepljeni konkurenčnosti, pri čemer bi se zmanjšali stroški za podjetja in povečale koristi za zdravje in okolje, zmanjšale emisije toplogrednih plinov, ustavilo naraščanje računov za energijo ter ustvarile nove priložnosti za inovacije in naložbe. Evropska unija je v posebno dobrem položaju, da navedeni politiki zagotovi ustrezno dolgoročno razsežnost.

Česa danes primanjkuje?

Evropska družba in evropsko gospodarstvo potenciala za učinkovito rabo virov še ne izkoriščata v celoti. Veliko odpadkov, ki jih je mogoče reciklirati, se izvozi ali pa so poslani na odlagališča. Pomanjkanje dolgoročnih okvirov zavira načrtovanje in naložbe, zlasti v zvezi s podnebnim okvirom in okvirom za energetiko po letu 2020, vendar tudi v zvezi z dolgoročno, trajnostno uporabo ključnih virov, kot so zrak, zemlja, energija, voda, ribe in biomasa. Hkrati pa tovrstni okviri lahko pripomorejo k spodbujanju inovacij, potrebnih za izkoriščanje potenciala, ki ga ima prehod na nizkoogljično gospodarstvo na področjih, kot so prevoz, energetika in kmetijstvo.

Da bi se v letih 2013/14 še naprej odpravljale pomanjkljivosti, Komisija predlaga naslednje:

- celovit okvir za obdobje do leta 2030 za določitev dolgoročne perspektive o tem, kako bo Evropska unija nadaljevala svoja prizadevanja v smeri nizkoogljičnega gospodarstva in pri tem izhajala iz ciljev za leto 2020.
- okvir za novo strategijo o prilagajanju podnebnim spremembam za večjo odpornost Evrope;
- pregled zakonodaje o odpadkih z namenom preučevanja, kako novi trgi in boljše recikliranje prispeva k rasti;
- prilagoditev okvira politike Evropske unije za kakovost zraka.

Hkrati pa bo dokončno oblikovanje kmetijske in ribiške politike nove generacije ter regionalnih razvojnih programov in programov za razvoj podeželja kar najbolj povečalo priložnosti za združitev inovacij in ustvarjanja novih delovnih mest, pri čemer bo poudarek na trajnosti. Spodbujanje z viri gospodarnega „modrega gospodarstva“ bo pripomoglo k sprostitvi potenciala evropskih morskih območij, kar bo prispevalo k rasti. Leto 2013 bo prineslo tudi začetek tretje faze sistema EU za trgovanje z emisijami (2013–2020).

Krepitev varne in varovane Evrope

Cilj

Evropska unija mora ščititi svoje državljane in njihove pravice pred grožnjami in izzivi ter nadalje odstranjevati ovire za prosti pretok državljanov v Evropi. To vključuje boj proti kriminalu in korupciji, nadzor nad zunanjimi mejami in zagotavljanje spoštovanja pravne države in temeljnih pravic, pri čemer je treba ohraniti pravo ravnotežje med varnostjo in mobilnostjo. Pojavljajo se tudi potrebe po dobro delujočem in učinkovitem pravosodnem sistemu, ki bo podprl rast in podjetništvo ter pritegnil vlagatelje. Enako močna so prizadevanja Evropske unije za proaktivno zmanjševanje tveganj na področju zdravja, varnosti hrane in proizvodov, kritične infrastrukture in *nesreč*. Ključen element pri tem pa je varna in trajnostna uporaba jedrske energije.

Česa danes primanjkuje?

Grožnje varnosti se razvijajo, temu pa je treba prilagoditi odzivanje Evropske unije z uporabo tehnologij za varnost hrane ali jedrske energije, z razvijanjem najhitrejšega in najučinkovitejšega odzivanja na nesreče ter s poglobitvijo sodelovanja pri spopadanju s čedalje večjo čezmejno razsežnostjo kriminala. Posebno pozornost je treba nameniti področjem, kot sta financiranje terorizma in čezmejna trgovina z orožjem. Evropska unija je zlasti odgovorna za zaščito lastnih finančnih interesov pred goljufijami in korupcijo, vendar nima celovitega institucionalnega okvira, ki bi ga s tem v zvezi potrebovala. Vzajemno zaupanje na področju varnosti, zaščite in pravice si je treba prislužiti, omrežja in izmenjave za vzpostavitev takega zaupanja pa niso vedno na voljo.

Treba je vzpostaviti tudi stalni nadzor, ki bo zagotovil, da so temeljne pravice državljanov v Evropski uniji povsem zaščitene. Če naj ljudje in podjetja v celoti uveljavljajo svoje pravice, jim je treba omogočiti enostaven dostop do pravosodja, pri čemer bi v čezmejnih sporih morali veljati enaki pogoji v vseh državah članicah.

Komisija bo z namenom, da se bodo pomanjkljivosti odpravljale tudi v prihodnje, predlagala naslednje:

- ustanovitev evropskega javnega tožilstva za boj proti kaznivim dejanjem, ki vplivajo na proračun Evropske unije, in za zaščito njenih finančnih interesov;
- boj proti trgovini s strelnim orožjem;
- izboljšanje pravosodnega sodelovanja v kazenskih in civilnih zadevah;
- prenovo zakonodaje o jedrski varnosti in nove zakonodajne predloge o jedrski varnosti in odgovornosti;
- poročilo o državljanstvu v letu 2013, znanem kot Evropsko leto državljanov, s pregledom napredka na področju uveljavljanja državljanskih pravic državljanov Evropske unije, v poročilu pa bodo opredeljeni tudi prihodnji ukrepi.

Komisija bo izvedla tudi širok izbor pomembnih pobud za spodbujanje verodostojnega sodelovanja med nacionalnimi upravami in pravosodnimi sistemi. Tekoče delo organov pregona v okviru mreže sodelovanja na področju varstva potrošnikov je ključno orodje za praktično izvajanje pobud. Na podlagi prvega protikorupcijskega poročila in prvih rezultatov na področju pravosodja bodo predlagana nova orodja za spodbujanje prepoznavanja najboljših

praks in njihovega uresničevanja . Tudi dogovor o novi ureditvi za upravljanje schengenskega območja bo državam članicam omogočil uporabo novega orodja za utrjevanje vzajemnega zaupanja pri skupnem nadzoru mej. Tudi v prihodnje se bodo nadaljevala prizadevanja za krepitev uporabe obstoječih solidarnostnih mehanizmov v zvezi s priseljivanjem.

Uveljavljanje politične vloge: Evropa kot globalni akter

Cilj

Interesi Evropske unije in njena zavezanost vrednotam demokracije, pravni državi in človekovim pravicam so močno odvisni od tega, kaj se dogaja onkraj njenih meja. Spodbujanje naših vrednot v neposrednem sosedstvu in drugje s sklepanjem partnerstev s tretjimi državami in spodbujanjem večstranskih rešitev za skupne težave je prednostna naloga.

Kar zadeva skupni seštevek, je Evropska unija največji donator sredstev za razvojno sodelovanje, podnebno financiranje in humanitarno pomoč na svetu. Je tudi največji trgovinski partner na svetu. Kadar se lahko na učinkovit in dosleden način uporabijo viri Unije in držav članic zunaj njihovih meja ter je mogoče združiti širok izbor razpoložljivih instrumentov, ima Evropska unija lahko velik učinek in vpliv na svet okrog nas. Tako prispeva k uresničevanju ciljev na področju rasti, stabilnosti in demokracije ter k izpolnjevanju ciljev politik, kot je odpravljanje revščine ter spodbujanje miru in varnosti, pa tudi k izvajanju politik, ki obravnavajo podnebne spremembe, okolje, prevoz in energijo, ter k čim večjemu ustvarjanju možnosti za mednarodno sodelovanje na področjih, kot sta znanost in tehnologija. V letu, ko k Uniji pristopa Hrvaška, proces širitve in sosedska strategija še naprej zagotavljata ključna orodja za podporo pozitivnim spremembam partnerjev na pragu Evropske unije.

Česa danes primanjkuje?

Evropska unija je ključni akter v svetu. Vendar je z uporabo različnih vej politik in različnih instrumentov, ki se vzajemno krepijo, mogoče narediti še več za razvoj resnično enotnega pristopa. Evropska unija bi morala zagotoviti tudi podrobnejše spremljanje izvajanja zavez, zlasti v okviru podpore, ki je namenjena državam iz sosedstva Unije v tranziciji.

Zunanja razsežnost je sestavni del spodbujanja rasti in konkurenčnosti v letu 2013 in naslednjih letih. Evropska unija izvaja program dvostranske trgovine in naložb, ki je izredno ambiciozno zastavljen, saj želi s tem dopolniti svoja prizadevanja na večstranski ravni. Pogajanja s tako pomembnimi partnerji, kot so Kanada, Singapur in Indija so skoraj pri koncu, z Japonsko pa naj bi se kmalu začela. Tudi končna priporočila Delovne skupine EU/ZDA na visoki ravni za rast in zaposlovanje bi lahko utrla pot pogajanjem o celovitem in ambicioznem čezatlantskem partnerstvu. Japonska in Združene države sta partnerici ključnega pomena, uspešni dogovori s tema dvema državama bi povečali BDP EU za en do en in pol odstotka ter ustvarili skoraj milijon delovnih mest. Tovrstni dogovori bi podprli večstransko liberalizacijo in zakonodajni dialog ter odprli nove trge za evropske proizvode in storitve. Postopki za določitev področja uporabe morebitnih sporazumov z drugimi partnericami že potekajo.

V letu 2013 bo poseben poudarek na utrditvi pravne države, ki zavzema pomembno mesto v središču širitvene politike, s čimer se bo utrdila gospodarska in finančna stabilnost, spodbude pa bodo namenjene tudi dobrim sosedskim odnosom in tesnemu regionalnemu sodelovanju na področjih, kot so trgovina, energetika in prevoz. Sosedska politika se bo še naprej

osredotočala na pristop, ki temelji na pobudah, v okviru katerega se podpora Evropske unije reformam ravna po očitnem napredku na področju krepitve demokracije in spoštovanja človekovih pravic. Prednostne naloge v letu 2013 bodo poglobljeni in celoviti sporazumi o prosti trgovini, partnerstva za mobilnost in poenostavitve vizumskih postopkov.

Evropska unija se je na hitre spremembe v sosedstvu odzvala s prenovljenim okvirom sosedske politike, s čimer je utrdila vzhodno partnerstvo in odprla vrata partnerstvu za demokracijo in skupno blaginjo z južnimi sosedi. Na področju odnosov z južnimi sosedi bo v letu 2013 poudarek na izvajanju in uresničitvi politik z uporabo inovativnih načinov za mobiliziranje političnih in gospodarskih virov v vzajemno korist.

S približevanjem vrha o razvojnih ciljih tisočletja leta 2015 si Evropska unija prizadeva za izpolnitev svojih zavez na področju razvojne pomoči, pa tudi za uresničenje specifičnih ciljev v zvezi s trajnostno rastjo in odpornostjo v času krize. Nadaljuje tudi ključna pogajanja – prizadeva si na primer za sklenitev novega mednarodnega sporazuma o podnebjju pred letom 2015. Hkrati pa bo leto 2013, ko bo dokončno oblikovana nova generacija instrumentov za zunanje delovanje, ključna prelomnica za novo usmeritev razvojne politike Evropske unije, kakor je predstavljena v agendi za spremembe, ki bo postala sestavni del odnosov s partnerji Unije, pri čemer je po novem poudarek na dobrem upravljanju, vključujoči in trajnostni rasti ter spodbujanju naložb v državah v razvoju. Sprejeti bodo tudi nadaljnji ukrepi za zagotovitev zmožnosti za učinkovito in hitro odzivanje na krizne razmere ter za razvoj celovitega odziva, kar zadeva preprečevanje, upravljanje in reševanje kriznih razmer.

Da bi se v letih 2013/14 še naprej odpravljale pomanjkljivosti, Komisija predlaga naslednje:

- predloge o pogajalskih smernicah za celovite trgovinske in naložbene sporazume s primernimi partnericami, če bodo tekoči postopki za določitev področja uporabe in sedanje predhodne razprave uspešni;
- predložitev usklajenih stališč Evropske unije, v okviru katerih so združeni razvojni cilji tisočletja, načrt za razvoj po letu 2015 in konferenca Združenih narodov o trajnostnem razvoju.